

Наш перший ректор

Слюди, яких Бог чи природа наділяє особливими здібностями — вмінням налагоджувати спільну діяльність, гуртувати людські колективи.

Такі особистості вміють підшукати кожному його місце в загальній справі, зацікавити нею інших. З ними легко і приємно працювати. Вони ніколи не підвищують голос, не намагаються вивершитися над іншими своєю посадою, а створюють навколо себе атмосферу

доброзичливості, розуміння необхідності діяти саме таким чином, при цьому зробити більше, якісніше. Їх не роз'їдає адміністративна сверблячка, а висловлені міркування і пропозиції завжди конструктивні й компетентні. Характерно, що такі керівники не бояться й не соромляться сказати „я не знаю“, майже ніколи не відмовляють у проханнях підлеглим, а сказане „ні“ — обгрунтоване, доречне, переконливе. Вони не бояться визнати й власні помилки, чесно й відверто говорять про них, вживають заходів, щоби їх позбутися.

Ці та інші риси вмілого керівника були притаманні, на мій погляд, першому ректору нашого вищого навчального закладу Семену Михайловичу Ганжурову. Саме завдяки його вмінню згуртувати навколо себе однодумців, визначити кожному з них найсприятливіше місце для самореалізації, утвердити атмосферу творчості і взаємодопомоги дали можливість закласти міцний фундамент сучасного вищого навчального закладу, який з великою відповідальністю несе нині наданий йому статус національного.

Семен Михайлович — білорус. Він народився 17 лютого 1927 року в сім'ї хліборобів села Шихов Стретинського району на Гомельщині. До війни встиг закінчити 7 класів. Далі три роки (з серпня 1941 до листопада 1943) разом з батьками проходить випробування під час фашистської окупації. Звільнення села від окупантів принесло круті зміни в життя 17-річного хлопця — він став матросом військово-будовного загону № 3 Дніпродзінського басейнового управління шляху. Дисциплінованого і працелюбного юнака помітили, його посилають до Москви на курси водолазів. Якийсь час працював водолазом у військово-будовному загоні.

Кмітливого юнака, мабуть, не зовсім влаштувала посада водолаза, і він у 1947 році вступає до Львівського поліграфічного технікуму. Вчиться жадібно. Паралельно з технікумом закінчує вечірню середню школу і стає студентом Українського поліграфічного інституту. Його знову поміти-

ли. Після отримання диплома з відзнакою молодого інженера-механіка залишають в інституті на науково-педагогічній роботі. Семен Михайлович поринає в громадські справи інституту. Тут він виконує, як зазначається в характеристиці від 20 жовтня 1954 року, „ряд серйозних наукових робіт“.

Посідання наукової і громадської діяльності сприяло зростанню кваліфікації молодого вченого, накопиченню ним досвіду вирішення найрізноманітніших проблем, досвіду спілкування й управління все більшим колективом. І коли перед керівництвом інституту виникла проблема, кого послати в м. Хмельницький для організації окремого загальнотехнічного факультету, вибір упав саме на С.М. Ганжурова. 6 червня 1962 року ректор Українського поліграфічного інституту доцент В.Г. Шпиця підписав наказ про призначення старшого викладача С.М. Ганжурова виконуючим обов'язки декана факультету.

Тут, у Хмельницькому, повною мірою проявився непересічний талант молодого керівника. Буквально за лічені тижні був завершений капітальний ремонт трьохповерхового будинку старої друкарні під навчальне приміщення. Створено шість аудиторій, лабораторії хімії, фізики, технології металів, опору матеріалів і деталей машин, бібліотеку з читальним залом.

Поряд з цим, Семен Михайлович добирав кадри викладачів, завідуючих лабораторіями, лаборантів, методистів, технічних працівників. Першими, хто прийшов на роботу у щойно відкритий зародок майбутнього вузу, були: В.О. Чекирда, Г.С. Тімкова, В.І. Пилипів, Л.Б. Мітіна, К.І. Чесноков, С.В. Цимбалюк, Б.К. Кудфрель, Т.О. Рут, В.П. Ліснічук, Я.Ф. Мухамет, В.В. Сухіна, К.О. Дронова, М.І. Міль, В.І. Сакун та інші. Всі вони відзначали особливу привабливість свого керівника, робили все можливе для вчасного і якісного відкриття новоствореного факультету.

І такий час настав. 17 вересня 1962 року відбулося урочисте відкриття факультету. До занять приступили 250 студентів-першокурсників вечірньої і заочної форм навчання.

С.М. Ганжуров вміло знаходить ділові контакти з керівниками міста й області, завдяки чому факультет на початку 1963 року отримує нинішні 1-й навчальний корпус і 1-й гуртожиток. Згодом став факультетським і 2-й навчальний корпус. Таким чином, факультет стає володарем 600 м² лабораторій і 640 м² аудиторій. Збільшився вдвічі контингент студентів.

Відзначимо й далекоглядність С.М. Ганжурова. Коли передавалися ці приміщення факультету на далекій окраїні міста, до якої часто-густо можна було дістатися лише пішки, Семен Михайлович вбачав саме тут перспективне місце для компактного розташування навчально-виховного комплексу самостійного вищого навчального закладу.

Дбає молодий керівник і про нові методи та засоби навчання. Вже в грудні 1963 року він виступає на засіданні ради факультету з доповіддю „Про програмоване навчання і застосування сучасних засобів у навчальному процесі.“

Удосконалюються сучасні лабораторії й створюються нові: металознавства, ТММ, технічних вимірювань, гідравліки, теплотехніки, зварювання. Досить ефективно функціонував кабінет програмованого навчання. В його обладнанні була навіть власна розробка — навчальна машина, створена викладачем математики Г.П. Лосем.

Різностороння робота керованого Семеном Михайловичем колективу давала гарні результати.

В січні 1966 року Хмельницький загальнотехнічний факультет був реорганізований у філіал Українського поліграфічного інституту з двома факультетами: механічним і загальнотехнічним. У цьому ж році з першого вересня розпочалося навчання за денною формою зі спеціальностей: технологія машинобудування, металорізальні верстати й інструменти; обладнання і технологія зварювального виробництва.

Наступного 1967 року наказом Міністерства освіти № 593 від 29 вересня на базі філіалу був організований Хмельницький технологічний інститут побутового обслуговування в складі трьох факультетів: механічного (декан В.Л. Збрицький), технологічного (декан В.І. Євдокименко) і загальнотехнічного (декан В.І. Керзюк). Ректором інституту було затверджено С.М. Ганжурова. На цій посаді Семен Михайлович перебував до 30 червня 1969 року. З 1 вересня 1969 року до 28 серпня 1971 року він — завідувач кафедри деталей і машин і ТММ ХТІПО. З 1 вересня 1971 року працює в Київському філіалі Українського поліграфічного інституту.

За плідну адміністративну, науково-педагогічну і громадську роботу С.М. Ганжуров нагороджений двома медалями і багатьма грамотами.

В останні роки життя Семен Михайлович хворів (далися ознаки колишні перевтоми, нервові напруження, пов'язані також із вирішенням проблем розбудови нашого навчального закладу). До свого ювілею не дожив кілька днів.

*І. Ткачук,
директор музею історії ХНУ*